

Taideteollisen korkeakoulun

juuret ja kehitys 2000-luvulle

Ilkka Huovio

Ilkka Huovio

**Taideteollisen korkeakoulun
juuret ja kehitys 2000-luvulle**

© 2025 Ilkka Huovio

Kustantaja: BoD · Books on Demand,
Mannerheimintie 12 B, 00100 Helsinki, bod@bod.fi
Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273,
22763 Hampuri, Saksa

ISBN: 978-952-80-9813-3

Andrealle

SISÄLLYSLUETTELO

Johdanto

1 Tutkielman tavoitteet ja lähteet

- 1.1 Tutkielman aihe
- 1.2 Orientaatioperusta
- 1.3 Tärkeimmät lähteet

2 Opillinen sivistys syvenee

- 2.1 Uusia läpimurtoja tutkimuksessa ja koulutuksessa
 - 2.1.1 Yliopistojen kasvava merkitys
 - 2.1.2 Keskitetyn ruhtinasvaltion pyrkimykset uudistaa koulutusta
 - 2.1.3 Humanistisen sivistysihanteen vahvistaminen koulutuksessa
 - 2.1.4 Uusi ”opetuslaitosideologia”?
 - 2.1.5 ”Ukko Kruunun” kasvavat vaatimukset
- 2.2 Turun Akatemian onnellinen synnyttäminen
 - 2.2.1 Kreivi Brahen merkitys
 - 2.2.2 Turun Akatemian esteettiset avaukset

3 Taideteollisuuden ja taideteollisen koulutuksen taustaa

- 3.1 Synty Suomessa
 - 3.1.1 Käsitteitä ja juuria
 - 3.1.2 Kehityksen syrjäseutu?
 - 3.1.3 Aineellisen kulttuurin moninaisuus
 - 3.1.4 Koulutuksen taustaa
 - 3.1.5 Uusi ilmiö
 - 3.1.6 Ensimmäinen viivapiirustus
 - 3.1.7 Suuret nälkävuodet ja rakennemuutos
- 3.2 Suuriruhtinaskunnan koulutusjärjestelmä uudelle kurssille
 - 3.2.1 Yliopistopyrkimyksiä taiteessa
 - 3.2.2 Täydellinen taideakatemia
 - 3.2.3 Kasvavan teollistumisen tuomat uudet koulutushaasteet
 - 3.2.4 Kansainväliset vaikutteet ja Ruotsin esimerkki
 - 3.2.5 Kansakoulu ja taidekoulutus
 - 3.2.6 Kuvataiteen koulutus alkaa
- 3.3 Veistokoulun perustaminen
 - 3.3.1 Aloitteen tekijä Carl Gustaf Estlander
 - 3.3.2 Kokous Seurahuoneella ja Veistokoulun synty

4 Vakaannuttamisen aika 1871–1900

- 4.1 Perustamisvaihe
 - 4.1.1 Ensimmäinen lukukausi
 - 4.1.2 ”Sovussa varttuvat vähäisetkin asiat”

- 4.1.3 Toiminnan perusta
- 4.1.4 Tukholman koulutuksen toimintalinja
- 4.2 Henkinen perusta
 - 4.2.1 Yksimielinen kielipolitiikka
 - 4.2.2 Ulkomaisia vaikutteita
 - 4.2.3 Vakaannuttamisen aika
- 4.2 Uusia pedagogisia avauksia
- 4.3 Taloudellis-yhteiskunnalliset juuret
 - 4.3.1 Kaupan kasvu
 - 4.3.2 Helsingin nousu
 - 4.3.3 Uusi arvoperusta

5 Vapautuva ote 1900–1949

- 5.1 Uusi suunta
 - 5.1.1 Päätöksen perusta
 - 5.1.2 Hyökyaalto Englannista
 - 5.1.3 Päämääränä ammatillis-taiteellinen yhdentyminen
 - 5.1.4 Uusi uljas orientaatio
 - 5.1.5 Yritys kehittää piirustuksenopetusta
- 5.2 Ammatillisten sovellusten suunta
 - 5.2.1 Taideteollisuuden uusi syvyys
 - 5.2.2 Ammatillinen ja taideteollinen koulutus
 - 5.2.3 Johdon ja organisaation vakiinnuttaminen
 - 5.2.4 Kulustaisten toiveiden illuusio
 - 5.2.5 Uusi ihminen – uusi estetiikka
- 5.3 Kiihkeän kehityksen liike
 - 5.3.1 Syvällekäyvä rakennemuutos
 - 5.3.2 Tulevaisuutta määrittelemässä
 - 5.3.3 Uusien aikojen vaatimukset
 - 5.3.4 Uusi itsenäisyyden muoto
 - 5.3.5 Uusi itseluottamus
 - 5.3.6 Uusia ideoita
- 5.4 Taideteollisen koulutuksen tuleva sommitelma
 - 5.4.1 Ammatillaisten nousu
 - 5.4.2 Tilanne Pohjoismaissa
 - 5.4.3 Suunta selkenee
 - 5.4.4 ”Pientä tönimistä eteenpäin”– Arttu Brummer
- 5.5 Ammatillisen koulutuksen uusi kartta
 - 5.5.1 Avautuvatko mahdollisuudet?
 - 5.5.2 ”Ei laaja-alaista kulttuuria ilman taidetta”
 - 5.5.3 Tähdet syttyvät lopulta
 - 5.5.4 Jotain uutta näkyvissä: elokuva- ja valokuvataide
 - 5.5.5 Asema on määriteltävä
- 5.6 Vaikeuksien vaihtoehto
 - 5.6.1 Sodanajan vaikutukset
 - 5.6.2 Hengen nousu ja luhistuminen

6 Optimistinen tulevaisuus 1949–1965

6.1 Oppilaitoksen synty

6.1.1 Selkeä tilanne?

6.1.2 Hämmästyttäviä aikoja

6.1.3 Hyvän hengen hiljaisuus

6.2 Rajatilan yli

6.2.1 Koulutusnäkömyksen muutos

6.2.2 Ongelmana tilat

6.2.3 Itsenäinen yliopistotasoinen koulu Taideteollisessa oppilaitoksessa

6.2.4 Loistavien menestysten merkitys

6.3 Uusia avauksia

6.3.1 Vakaa kehitys 1950-luvulla

6.3.2 Sisällön ja rakenteiden kehitys

6.3.2.1 Opetussuunnitelma

6.3.2.2 Perinteisen otteen vahvistuminen

6.3.2.3 Huomattava uudistustyö

6.3.2.4 Uuden peruskurssin henkinen voima

6.3.2.5 Vanha ja uusi rakenne

6.3.3 Toimintaperiaatteet ylemmässä koulutuksessa

6.3.4 Vahvat muutosvoimat

7 Korkeakoulutasoisen oppilaitoksen synty 1965–1973

7.1 Valtion omistajuus 1965

7.1.1 Periaate oli selvä

7.1.2 Tulevaisuus vahvistetaan

7.2 Yhteistyökumppaneiden tilanne

7.2.1 Pohjoismaissa

7.2.2 Kansainväliset mallit

7.3 Korkeakoulutasoinen oppilaitos syntyy

7.3.1 Tavoitteiden asettaminen

7.3.2 Uusia tavoitteita

7.3.3 Avainkysymyksiä

7.3.4 Opintouudistus

7.3.5 Kamerataide olisi korkeakoulutasolla

7.4 Koulutuksen kokonaissuunnittelu

7.4.1 Kohti demokratiaa

7.4.2 Päätöksen koulutuspoliittiset puitteet

7.4.3 Uudet tutkintovaatimukset

7.4.4 Laki ja asetus Taideteollisesta korkeakoulusta

8 Lopputuleman arviointi viitekehyksessä

9 Uudistusten myrskynsilmissä

9.1 Viileän jännittävä alku

9.2 Uuteen koulutusjärjestelmään

- 9.3 Uuteen koulutuspolitiikkaan
- 9.4 Tutkinnonuudistuksen soveltaminen
- 9.5 Viitekehyksen laajentuminen
- 9.6 Uuden alkua

10 Sillanrakentajat

- 10.1 Taideteollisuuden hyvä maine
- 10.2 Kestävän tutkimuksen kehittäminen
- 10.3 Johdon päätehtävät
- 10.4 ”Henkien taistelu” taustalla
- 10.5 Historian vauhti
 - 10.5.1 Muutosten nopeus
 - 10.5.2 Tulevaisuuteen katsottava
 - 10.5.3 Kivijalkojen rakentaminen
 - 10.5.4 Tiede ja taide ykseytenä
 - 10.5.5 Kulttuurikäyttäytyminen
 - 10.5.6 Valtiovallan mahdollisuudet

11 Kolmannen kulttuurin kehittäminen

- 11.1 Tulevaisuuden välitilassa
- 11.2 Kohti muutoksen johtamista
 - 11.2.1 Kompetenssit esiin
 - 11.2.2 Tasapainottava arviointi
 - 11.2.3 Ydintoiminnoilla tuloksiin
- 11.3 Ohjausjärjestelmähaasteet
 - 11.3.1 Hallinnon pitkä askel
 - 11.3.2 Uudet aallot iskevät

12 Uuden tutkimustoiminnan lähtökohdat

- 12.1 Kivijalkojen etsintä
 - 12.1.1 Ensimmäinen vaihe
 - 12.1.2 Uudet alueet
 - 12.1.3 Ehdotuksia tutkimushankkeiksi
 - 12.1.4 Kytkenät korkeakoulun toimintoihin
 - 12.1.5 Kuvaamataidon ja kuvallisen viestinnän avaukset
- 12.2 Tutkimus ja todellisuus
 - 12.2.1 1980-luvun tilanne
 - 12.2.2 Kiinnostuksen kohteet
 - 12.2.3 Pitkälle tielle
 - 12.2.4 Jatkotutkinnot nousuun
 - 12.2.5 Uutuusarvo esiin
 - 12.2.6 Yhteydet ympäristöön
 - 12.2.7 Kansainvälisen toimintaympäristön muutokset
 - 12.2.8 Uusia investointeja

13 Perusprosessien kehittyminen

- 13.1 Jatkotutkinnot tulevat
 - 13.1.1 Opetus liikkeelle
 - 13.1.2 Taiteen tohtorin tutkinto
 - 13.1.3 Tutkijakoulutus ja tutkimus
- 13.2 Väistämätön muutos
 - 13.2.1 Uudet lähestymistavat
 - 13.2.2 Yliopistolaitoksen kehittämisen peruskysymykset
 - 13.2.3 Tutkintorakenteen kehittäminen
 - 13.2.4 Laadukkaat linjaukset
 - 13.2.5 Tohtorit valmistuvat
 - 13.2.6 Tutkintoon johtavat koulutusohjelmat
 - 13.2.7 Laatua prosesseihin
 - 13.2.8 Vahvat maisterin tutkinnot ja jatko-opintojen kehittäminen
 - 13.2.9 Integroiva organisaatiouudistus

14 Muutostekijät

- 14.1 Kulttuurien välinen verkosto syntyy
 - 14.1.1 Moniulotteiset etenemistiet
 - 14.1.2 Tieteiden ja taiteiden risteysasemalle
 - 14.1.3 Oppimisen uusi ulottuvuus
 - 14.1.4 Opinto-ohjauksen arvioinnista potkua
 - 14.1.5 Muotoiluyliopistojen haasteet 2000-luvulla
- 14.2 Historiallinen läpimurto tutkimuksessa
 - 14.2.1 Keramiikan tutkimus ja opetus
 - 14.2.3 Uusi sukupolvi
- 14.3 Taideteollisuuden ja käsityöalan toimintaympäristö
 - 14.3.1 Uusi koulutusjärjestelmä käytäntöön
 - 14.3.2 Voimakas uudistaminen jatkuu
 - 14.3.3 Taidekasvatuksen uusi henkinen suuntaus

15 Kohti 2000-lukua

- 15.1 Täydeksi korkeakouluksi
 - 15.1.1 1980-luvun alkuun tultaessa
 - 15.1.2 Uusia avauksia
 - 15.1.3 Yhteistyön uudet asetelmat
 - 15.1.4 Yhteistyö Lapin yliopiston kanssa
 - 15.1.5 Tutkimuksen rahoitus perusongelmana
- 15.2 Kansainvälistyminen
 - 15.2.1 Vanhat ja uudet aallot
 - 15.2.2 Tulevaisuuden kysymykset
 - 15.2.3 Synergia ja tehokkuus

16 Luovan työn edellytykset

- 16.1 Kirjaston kehitys
 - 16.1.1 Kahdesta arkistokaapista Aralukseen
 - 16.1.2 Yhteistyön uudet urat
- 16.2. Tilat ja työturvallisuus
 - 16.2.1 Huutava tarve
 - 16.2.2 Arabianrantaan 1986
 - 16.2.3 Työturvallisuuden parantaminen
 - 16.2.4 Tulevaisuuden tilat
 - 16.2.5 Audiovisuaalinen keskus syntyy
- 16.3 Henkilöstöstrategia 2002
 - 16.3.1 Linjaukset
 - 16.3.2 Parannuskohteita
 - 16.3.3 Strategiset kehittämisalueet vuosina 2002–2006

17 Aikuiskoulutus ja alueellinen toiminta

- 17.1 Perustan uudistuminen
 - 17.1.1 Ammatillisen aikuiskoulutuksen uudistaminen
 - 17.1.2 Aikuiskoulutuksen linjaukset 2000-luvun alussa
 - 17.1.3 Avoin yliopisto-opetus ja täydennyskoulutuksen kurssitarjonta
- 17.2 Vaikuttavuus ja verkottuminen
 - 17.2.1 Strategia 2002
 - 17.2.2 Arabianranta – muotoilun, median ja taiteen keskittymä
 - 17.2.3 Pääkaupunkiseudun metropolialueen kilpailukyvyyn vahvistaminen
 - 17.2.4 Valtakunnallinen vaikuttavuus
- 17.3 Alueellinen toiminta ja yhteistyö
 - 17.3.1 Alueelliset toimintayksiköt
 - 17.3.2 Yhteistyön voimistuminen

18 Audiovisuaalisen kulttuurin merkitys kasvaa

- 18.1 Historiallinen ulottuvuus
 - 18.1.1 Kulttuuriteollisuuden uusi koodi
 - 18.1.2 Uudet ilmaisukeinot
- 18.2 Audiovisuaalisen alan koulutuksen avaukset
 - 18.2.1 Ammattilaisten haasteet
 - 18.2.2 Viestinnän verkostot
 - 18.2.3 Omaoperäinen etenemistie
 - 18.2.4 Johtavaksi visuaalisen viestinnän täydennyskouluttajaksi
- 18.3 Elokuva- ja televisiokoulutus
 - 18.3.1 Osana kulttuuriteollisuutta
 - 18.3.2 Elokvatuotannon haasteet
 - 18.3.3 Yhteistyö
 - 18.3.4 Keskeiset haasteet
 - 18.3.5 Elokuva- ja lavastustaiteen osaston toiminta-ajatus
 - 18.3.6 Taiteelliset ja yhteiskunnalliset tulokset

- 18.3.7 Kansainvälinen toiminta
- 18.4 Menestymisen perusta
- 18.4.1 Etenemismahdollisuudet
- 18.4.2 Lumen rooli ja elokuva- ja lavastustaide
- 18.4.3 Innovatiivisia kokeiluja
- 18.5 Audiovisuaaliset unelmat ja yhteydet
- 18.5.1 Uuteen mediaan
- 18.5.2 Viestintää eri medioihin
- 18.5.3 Graafisen suunnittelun laadun kehitys

19 Lopputulelman arviointi viitekehyksessä

- 19.1 Uudet elementit
- 19.1.1 Opiskelija prosessissa 1973–2003
- 19.1.2 Kehittämisen kärkeen
- 19.1.3 Irti ”huutolaispojan” roolista
- 19.1.4 Taiteiden asema ja kansainvälistyminen
- 19.1.5 Koulutusjärjestelmän uudistaminen
- 19.2 Rajan ylitse
- 19.2.1 Integroituminen kansalliseen korkeakoulupolitiikkaan
- 19.2.2 Suhteet valtiovaltaan ja tilakysymys
- 19.2.3 Hallinnon uudistamisesta tulosohtaukseen
- 19.2.4 Uuteen tulossopimuskäytäntöön
- 19.2.5 Uudistuva organisaatio
- 19.2.6 Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset
- 19.2.7 Laatu kulmakiveksi
- 19.2.8 Uuden kehittämisstrategian suunta 1999–2003
- 19.2.9 Menestystä laatuksikkökilpailuissa
- 19.3 Kokonaiskehitys
- 19.3.1 Muutoksen hallinta ja kasvavat hakijamäärät
- 19.3.2 Opetusministeriön tuki

20 Kehitys ja kysymyksiä 1871–2003

- 20.1 Kypsytymisen aika 1871–1925
- 20.1.1 Esteettisen tason nostaminen
- 20.1.2 Vedenjakajalta tulevaisuuteen 1926–1972
- 20.1.3 Korkeakoulutuksen rakentuminen 1973–2001
- 20.2 Ydinprosessien kehitys
- 20.2.1 Perinteet ja tulevaisuus
- 20.2.2 Asema koulutusjärjestelmässä
- 20.2.3 Merkittävät tulokset
- 20.2.4 Innovatiivinen orientaatioperusta

Johtopäätökset

Epilogi

Lähdeluettelo

Kirjoittajan esittely

Lukijalle

Vuonna 1985 siirryin Helsingin yliopistosta Taideteollisen korkeakoulun uuteen hallintojohtajan virkaan. Silloinen rehtori Torsten Laakso toi jo perehdyttämisvaiheessani esille toivomuksen: Taideteollisesta korkeakoulusta ja sen juurista on kirjoitettava kunnollinen historia. Asia kiinnosti heti minua, olin vuonna 1968 Helsingin yliopistosta valmistunut filosofian lisensiaatti, pääaineena yleinen historia. Taideteollinen korkeakoulu oli monin tavoin tullut minulle tutuksi jo 1970-luvulla. Sieltä haettiin yhteyksiä Helsingin yliopistoon, joka parhaansa mukaan yritti auttaa uutta korkeakoulua sen alkuvuosina.

Vuonna 1986 tein lähinnä itselleni selvityksen silloisesta instituution historiankirjoituksen tilanteesta. Vuodelta 1925 löytyi Werner von Essenin *Suomen Taideteollisuusyhdistys ja sen keskuskoulu 1870–1875–1925. Muistokirjoitus*. Vuonna 1967 rehtori Markus Visanti oli laatinut monisteena julkaistun lyhyen historiikin ”Taideteollinen oppilaitos 1842–1967”. Muita kokonaisesityksiä ei löytynyt.

1980-luvun loppuvuosina yritin löytää lähinnä korkeakoulun piiristä sen historian kirjoittajaa. Riittävä kiinnostusta tai aikaa keneltäkään ei löytynyt. Vuonna 1990 vararehtori Antero Salminen sanoi minulle, että parasta olisi, että ryhtyisin itse toimeen. Pidin työtä erittäin vaativana; sanoin tarvitsevani puoli vuotta päätoimista aikaa arkistotyöhön ja tutkimussuunnitelman tekemiseen.

Vuonna 1986 rehtoriksi tullut Yrjö Sotamaa ymmärsi korkeakoulun historiankirjoituksen merkityksen ja myönsi minulle palkallisen puolen vuoden virkavapauden 1991. Arkistotyöni pääsi vauhtiin, ja tutkimussuunnitelma valmistui. Olenkin hyvin kiitollinen korkeakoulun johdolle, henkilökunnalle, alumneille ja opiskelijoille kaikesta tuesta, jota olen saanut, nyt kun lähes neljä vuosikymmentä kestänyt hanke on viety päätökseen.

Meni vielä seitsemän vuotta, ennen kuin työn ensimmäinen vaihe valmistui vuonna 1998 väitöskirjana: *Invitation from the Future: Treatise on the Roots of the School of Arts and Crafts and its Development into a University Level School 1871–1973*. Työ oli tehtävä viranhoidon ohessa lomilla ja ”yövuorossa”. Tässä kirjassa olevat piirrokset on tehnyt nykyinen Helsingin yliopiston piirustuslaitoksen johtaja, taiteilija Vappu Rossi. Hänelle sydämelliset kiitokset, ne jäivät alkuperäisestä työstä teknisestä virheestä johtuen pois.

Muutakin aiheeseen liittyvää tutkimusta, esimerkiksi Bauhausista, olin 1990-luvulla tehnyt, jonka perusteella sain vuonna 2000 nimityksen Lapin yliopiston taiteiden tiedekunnan taideteollisen koulutushistorian dosentiksi.

Vuosina 2004–2006 saatoin jälleen jatkaa työtä päätoimisesti Taideteollisen korkeakoulun koulutushistorian professorina. Sen tuloksena syntyi vuonna 2009 *Bridging the Future: The General History of The University of Art and Design Helsinki 1973–2003*.

Näissä teoksissa olevia tilastoja, kaavioita, piirroksia ja valokuvia ei tässä tutkimuksessa pääosin enää toisteta; niihin kaikkiin löytyvät vain selkeät lähdeviitteet.

Monet tiedustelivat vuosien varrella, milloin teen suomenkielisen kokonaisesityksen Taideteollisen korkeakoulun juurista ja kehityksestä 2000-luvulle. Sain tekeväni sellaisen, kun ehdin. Kaksi suurta dokumenttiromaania, *Keisarin kesäyuna 1876* (2015) ja *Europaeus 1883* (2020) veivät 2010-luvulla kaiken aikani. Näissäkin kirjoissa käsittelevin 1800-luvun taideteollisuuttamme laajemmasta tulokulmasta

kulttuurihistorian, tieteen, taiteen ja tekniikan sekä esteettisten näkemysten kehityksenä. Taide ja tiede yhdistyvät luovalla tavalla; näin teokset on voitu julkaista myös äänikirjoina.

Lähes neljä vuosikymmentä kestänyt työni ei olisi onnistunut ilman satojen ihmisten merkittävää apua. Matkan varrella olen voinut kiittää monia, kaikkia lämmin kiitollisuuteni ei valittavasti ole tavoittanut. Tutkimusproblematiikkaani ovat avanneet lukuisat Taidekorkeakoulun ja Lapin yliopiston henkilöt, erityisesti alumnit, jatko-opiskelijat ja muut lukuisat yliopistotyön asiantuntijat Suomesta ja muualta maailmasta. Voin mainita vain muutaman minulle viime vuosina tieteellistä ja taiteellista tutkimusotettani syventäneen yliopistoasiantuntijan nimen: Kuvataideakatemian ja Lapin yliopiston pitkäaikaisen rehtorin Mauri Ylä-Kotolan, samoin vuosikymmeniä pitkän uran Lapin yliopiston hallintojohtajana tehneen Juhani Lillbergin, molemmat alojensa huippuosaaajia, Lapin yliopiston loistavia rakentajia. Myös Lapin yliopiston taiteiden tiedekunnan professoria, Rauhanyliopiston aiempaa rehtoria Tapio Varista, olen arvostanut 1970-luvun alusta saakka. Filosofian tohtori Pekka Korvenmaa oli vuonna 1998 vastaväittäjänäni. Hän on lisäksi ainoa suomalainen tutkija, joka tuntee ylempää taideteollista tutkimusta ja koulutusta myös historiallisesta perspektiivistä erityisesti muotoilijoiden opintojen tulokulmasta. Yhteiskuntatieteiden tohtori Risto Volanen on avannut omaperäisenä poliittisen historian tutkijana silmiäni Suomesta Eurooppaan ja muualle maailmaan monin tavoin. 1960-luvun puolivälissä teimme yhteisen proseminariesitelmän päätöksenteosta kansantaloustieteen opintojen yhteydessä Helsingin yliopiston valtiotieteellisessä tiedekunnassa.

Lukuisista ulkomaalaisista tieteen ja taiteen tutkimuksen asiantuntijoista mainitsen vain kaksi nimeä: Tallinnan Taideyliopiston rehtorin, sittemmin Tarton yliopiston taidehistorian professorin ja vararehtorin Jaak Kangilaskin, joka on suurenmoinen tutkija ja ystäväni 1980-luvun puolivälin tienoilta lähtien. Hän tutustutti minut Lennart Mereen, joka edelleen johdatti minut suomalais-ugrilaisen kulttuuriperinteen visuaaliseen maailmaan.

Monipuolinen kulttuurin ja taiteen tuntija, FK Rakel Tikkanen on parin kolmen viime vuoden aikana ollut ”kallisarvoinen työhelmeni”. Hän on kääntänyt väitöskirjani suomeksi, toiminut kriittisenä tekstin muokkaajana ja huolehtinut kokonaisrakenteesta. Hänen kanssaan olemme yhdessä voineet edetä sisulla, sovulla ja sydämellä. Koko prosessin oivallisesta sujumisesta olen hänelle syvästi kiitollinen.

Keskikouluaiikainen koulutoverini OTM Anne Suomela on oikolukenut ahkerasti luonnostekstejä ja antanut runsaasti muita korjaus- ja tarkennusehdotuksia. Hän on ollut viimeisen päälle tarkka ja ammattitaitoinen. Suuret ja lämpimät kiitokset hänelle. Kirjan kannen suunnittelusta ja painokuntoon saattamisesta kiitän erinomaista Garda-järven tiimiä: Andrea Bertoldia, graafisesta suunnittelusta vastaavia Michele Lottia, Tatiana Dzyuinää sekä Ateneumia ja Arabianrantaa valokuvannutta Giovanni Lottia.

Tyttäreni Satu Huovio-Bertoldi on myös ollut suurena apunani viime vuosien varrella.

Kustantajan toiminta on kiitettävän sujuvaa.

Helsingissä 2. helmikuuta 2025

Ilkka Huovio

Tutkimus pyrkii porautumaan historiatieteen menetelmin ylemmän taideteollisen koulutuksen ytimeen keskiajan loppupuolelta lähtien aina 2000-luvun alkuvuosiin saakka. Tarkemmin piirretään kehityskaari Veistokoulusta Taideteolliseksi korkeakouluksi vuosina 1871–2003. Mitkä olivat koulutuksen tavoitteet, mallit ja tehtävät? Entä sen sisältö, pedagogiikka? Miten yhteydet tieteen ja taiteen tutkimukseen rakentuivat? Miten näiden vuorovaikutus kehittyi, miten se heijastui koulutuksen sisältöihin? Miten erityisesti esteettistä tietotaitoa kehitettiin, miten sitä sovellettiin käytännön opetustyössä ja opiskelussa? Tekninen kehitys vaikutti monin tavoin ylemmän taideteollisen koulutuksen kehitykseen, tätä tulokulmaa avataan. Mitkä johtohahmot viitoittivat kehitystä, missä olennaiset käännekohtat olivat ja missä uudet avaukset tapahtuivat? Tutkimus etenee laajassa viitekehyksessä ja vastaa kysymykseen: miten ylempi taideteollinen opetus integroitui muuhun suomalaiseen tutkimus- ja koulutusjärjestelmään? Millaisia ulkomaisia virikkeitä se sai, ja oliko sillä ulkomaisia malleja? Millaiset voimavarat, tilat ja tekniset valmiudet olivat? Minkälainen organisaatio oli vastuussa toimintojen johtamisesta?

Ateneumin portaikko, Helsinki

9 789528 098133